

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. II. Qua ratione per consecrationem destruatvr substantia panis, &
fiat hæc conversio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

SECTIO SECUNDA.

Qua ratione per consecrationem destruatursubstantia panis, & fiat hac conversio.

I. PATER Coninek quaest. 75. art. 4. dubio 5. num. 160. P. Tannerus hic, quaest. 4. num. 95. & alii nonnulli asserunt nihil in hac conversione intervenire, quod ullo modo physicam repugnantiam habeat cum substantiâ panis, proinde totam rationem definitionis panis, reducant in voluntatem divinam, quæ hic & nunc vult posito sub speciebus panis & vini corpore & sanguine Christi, destrui illorum substantiam, sicque statuant conversionem solum moralem, quam etiam sententiam tenet Scotus in quarto, distinct. 11. quaest. 4.

II. Hæc sententia fortè ponit totum quod ad verificanda verba requiritur; verba enim, ut vera sint, non requirunt nisi ut Christus sub illis speciebus sit, & panis non sit, sicque erit conversio moralis, per quam dicatur panis desinere in corpus Christi, de quo plura postea: hic tamen si possit deberet inveniri repugnantia aliqua physica inter corpus Christi & substantiam panis, cum illa sit magis propria conversio, & hæc à Patribus comparetur conversionibus naturalibus, in quibus semper ex conceptu suo terminus unitus dicit oppositionem physicam cum termino destructo.

III. Pater Suarez hic, disputatione 50. sectione 6. ut conformiter ad opinionem suam de conversione consistente in actione, defendat, substantiam panis desinere ex vi alicujus actionis, ponit duplicem actionem, primam productivam corporis Christi, & per hanc præcisè ait non destrui substantiam panis; sicut enim corpus Christi secundum se non dicit oppositionem cum pane, ita nec actio illius productiva. Præter hanc itaque aliam statuit actionem, per quam producat Deus in accidentibus modum per se existendi, per quem existunt, inquit, vel subsistunt accidentia independentè à suo subiecto, nempe substantiâ panis, ad hujus ergo actionis positionem simul cum actione productivâ corporis Christi definit, inquit, ipsa substantiâ panis, utpotè quæ jam spoliatur suis dispositionibus, sine quibus naturaliter existere non potest.

IV. Sed contra: Licet namque ponatur in accidentibus hujusmodi modus, per quem reddantur independentia à substantiâ panis tanquam à subiecto sustentationis, non tamen propterea spoliatur hæc suis dispositionibus; disponunt enim accidentia suum subiectum, non in quantum ab eo in genere causæ materialis producuntur, sed in quantum illud informant, non minus autem informant si crearentur, quam si generarentur. Si retinerent unionem informationis; nec enim minus esset ignis calidus aut aqua frigida si calor aut frigus crearentur, quam modò sunt: sicut corpus non minus denominatur animatum & vivens ab animâ rationali, quam ab animâ equi, vel plantæ, licet hæc generetur, creetur illa.

V. Confirmatur primò: Accidentia conservata concursu creativo non minus apta sunt ad juvandum substantiam in suis muneribus, quam si generarentur, unde calor non minus ageret & produceret calorem, vel etiam ignem simul cum ig-

ne, quam modò, sicut constat de factò in speciebus Eucharisticis, quæ etsi conserventur sine subiecto, non minus tamen agunt, quam alix species similes, quæ adhuc insunt substantiæ panis. Confirmatur secundò: Si Deus concursu creativo conservaret formam ignis, non puto quemquam dicturum debere connaturaliter perire materiam illam, eum connaturaliter maneat sub animâ rationali creatâ, ergo & manere potest materia, licet formæ accidentales creentur, quod etiam argumentum fieri posset de ubicatione, quamvis de factò educatur ex potentiâ rei ubicata.

Alii propterea dicunt substantiam panis hæc desinere, quia corpus Christi elevatur ad conservandum efficienter species illas, per quam efficientiam privatur, inquit, efficienter substantia panis quibusdam conditionibus ad existendum requisitis. Sed contra: Nam præterquam quòd non privetur illis conditionibus, ut proxime ostensum est, non sufficit ad conceptum conversionis, ut terminus ad vel in quem per modum causæ efficientis dicat aliquam oppositionem cum termino qui destruitur, sed opponi illi debet aliquo modo formaliter, alioqui etiam converteretur substantia panis in Deum, cum ille etiam unâ cum corpore Christi concurrat ad physicam illam specierum conservationem.

Tandem nonnulli volunt ideo substantiam panis hæc desinere, & converti in corpus Christi, quia licet substantia Christi secundum se non habeat repugnantiam cum substantiâ panis, habet tamen, inquit, ratione quantitatis, quæ incompossibilis est cum substantiâ panis ratione quantitatis in eâ receptæ. Sed contra primò: Substantia enim & quantitas Christi in Eucharistiâ existunt modo spiritali, & non faciunt molem, & consequenter non habent hoc titulo repugnantiam vel cum substantiâ, vel quantitate panis, cum existant penetrabiliter, non impenetrabiliter. Contra secundò: Si enim ratione quantitatis haberet repugnantiam corpus Christi cum substantiâ panis, maximè quia habet repugnantiam cum quantitate, de factò tamen stat penetratum cum panis quantitate, ergo nihil est hic quod petat destructionem substantiæ panis, cum desinere hoc titulo non deberet, nisi ad destructionem quantitatis, quæ tamen hic non destruitur.

Omissis ergo variis aliorum dicendi modis existimo cum P. Monæo, & Albertino, quod etiam multi tenent ex Recentioribus, ideo desinere hic substantiam panis, quia corpus Christi unitur speciebus panis, ita ut hæc illud contineant, & demonstrent, illisque motis moveatur illud; cum ergo accidentia ob suam limitationem habeant, quòd unam tantum substantiam continege hoc modo, & quasi vestire possint, sicut forma substantialis ob eandem limitationem non potest nisi unum subiectum simul informare, vel materia unâ formâ informari, sicut sequitur, ipso factò quod nova forma uniatur materiæ, debere priorem cedere, ita & hic contingit respectu substantiæ panis & vini postâ unionem corporis & sanguinis Christi cum speciebus.

Dices: Unio hæc est supernaturalis, ergo non petet destructionem substantiæ panis, cum non petat deunionem accidentium ab illa; unio enim supernaturalis non repugnat in eodem subiecto unioni naturali, sicut nec habitus supernaturalis temperantiæ habet in eadem anima repugnantiam

Quorundam opinio est nihil hic intervenire physicum pugnantem cum substantiâ panis.

Per hanc sententiam totum poni videtur, quod ad veritatem verborum requiritur.

Suarez duplicem hic statuit actionem.

Contra, quamvis enim substantia panis non sufficiens accidentia illa, non tamen propterea debet perire.

Accidentia conservata concursu creativo, a què juvare

possunt substantiam in suis muneribus, quam conservata concursu generativo.

VI. *Dicitur alii ideo hic desinere substantiam panis, quia corpus Christi elevatur ad species illas efficienter conservandas.*

VII. *Nonnulli volunt substantiam panis opponi corpori Christi ratione quantitatis.*

VIII. *Vera ratio cur substantia panis desinat, est, quòd corpus Christi ita uniatur accidentibus panis, ut hæc illud contineant, ac demonstrent.*

IX. *Obiicit, panis corpus Christi cum speciebus est supernaturalis, ergo*

non repugnat unioni naturali accidentis in eum substantia panis.

X. Respondetur primo, hanc unionem fore non esse in entitate supernaturali.

nantiam cum habitu naturali intemperantiae, cum qui intemperanter diu vixit, & postea resipiscit, & recipit gratiam quam habitus omnes supernaturales comitantur, non minus se proclivem sentiat ad actus intemperantiae, quam antea.

Respondetur, in primis fortè hanc unionem non esse in entitate supernaturalem; quod enim non possit produci ab ullo agente naturali non sequitur esse entitative supernaturalem, sicut nec actio creativa qua hæc accidentia conservantur sine subjecto, potest secundum communem sententiam poni ab ullo agente naturali, & tamen non est in entitate supernaturalis. Deinde dicunt nonnulli probabiliter, res aliquas supernaturales dici & repugnantiam cum naturalibus; aiunt enim actum supernaturalem, saltem valde intensum alicujus virtutis non posse stare cum actu naturali ejusdem virtutis, cum infirmi dicant totam vim potentiae, & animae attentionem in viâ per actum illum supernaturalem, quod tamen est alterius loci.

SECTIO TERTIA.

Inferuntur varia circa modum Eucharistiae Sacramentum conficiendi.

I. Fide certum est Eucharistia Sacramentum per veram conversionem substantia panis & vini in corpus Christi confici.

Hinc infero, secundum fidem asserendum esse, Sacramentum Eucharistiae confici per veram conversionem substantiae panis & vini in corpus & sanguinem Christi: ita enim docet Concilium Florentinum in decreto ad Armenos his verbis: *Substantia panis in corpus, substantia vini in sanguinem convertitur.* Idem latius definitur in Concilio Tridentino sessione decimâ tertiâ, capite quarto, & communis videtur Patrum consensus, qui licet voce conversionis omnes non utantur, verbis tamen æquivalentibus rem declarant.

II. Hoc ex ipsis Christi verbis inferitur.

Imò conversionem hanc ex ipsis Christi verbis inferri tenendum est, quod expressè habetur in Tridentino, loco proximè citato: *Quoniam, inquit, Christus corpus suum id quod sub speciebus panis offerebat, verè esse dixit, ideo persuasum semper in Ecclesiâ versuit, idq; nunc denuò Sancta Synodus declarat, per consecrationem panis & vini conversionem fieri totius substantia panis in substantiam corporis Domini nostri, & totius substantia vini in substantiam sanguinis ejus.* Quare minus cavè asserit Scotus non aliunde quam ex Ecclesiae definitione haberi, hic intercedere conversionem, cum tamen Concilium doceat haberi ex verbis Christi.

III. Hac conversione est vera transsubstantiatio.

Tandem hæc conversio est vera transsubstantiatio, quod habetur in Concilio Lateranensi sub Innocentio tertio, canone primo, & clariùs in Tridentino capite quarto, & canone secundo, ubi docet hanc conversionem aptissimè à Catholica Ecclesiâ transsubstantiationem appellari, per quod verbum intelligunt Patres transitum seu definitionem totius substantiae panis & vini in corpus & sanguinem Christi.

IV. Frustra hæretici in novam transsubstantiationem invocantur.

Frustra ergo hæretici nostri temporis in hanc vocem invehuntur, eamque novam, barbaram, & portentosam appellant, cum aptissimè rem explicet, semperque apud Scriptores omnes tam Ecclesiasticos, quam profanos mos fuerit, rebus novis nova nomina aptare; sic enim inventum est vocabulum *ουροborος*, seu consubstantialis, & filio aptatum in divinis, nomen *θιολογος*, seu Dei.

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

para, Trinitas, Incarnatio, & alia hujusmodi.

Ex his sequitur, non manere in Eucharistia materiam panis, unitam animæ Christi, ut volebat Durandus, quod non tantum est contra Concilium definiens converti totam substantiam panis in corpus Christi, & totam substantiam vini in sanguinem, solaque manere accidentia, sed ulterius sequeretur non esse idem corpus in Eucharistia & in cælo, nec esse illud corpus in Eucharistia, quod pro nobis morti traditum est, contra verba Christi.

Deinde, divisa hostia periret aliquid de corpore Christi, & illius anima desineret informare id quod antea informabat, sicque corrupta hostia corrumpere corpus Christi, & ex illo generarentur vermes, quæ licet non censeat Durandus esse incommoda, parum tamen sunt dignitati Christi consentanea. Quare hæc sententia Durandi à nonnullis censetur error in fide, à nonnullis etiam hæretica.

Sequitur ulterius non manere in Eucharistia rationem aliquam entis vel substantiae, quæ antea erat in pane, quæ sententia tribuitur Cæcetano. Probatur: Nam ratio entis & substantiae non distinguitur à ratione specificâ panis, ergo hæc destructa non potest manere illa. Deinde implicat rationem aliquam quæ identificatur cum pane, postea identificari cum corpore Christi, quod tamen videtur velle hæc sententia, tandem non potest stare cum definitione Tridentini asserentis totam substantiam panis converti in corpus Christi, & totam substantiam vini in sanguinem.

Sequitur etiam non manere post consecrationem subsistentiam panis; quamvis enim distinguatur realiter à panis substantia, non tamen est accidens, Concilium autem definit post verba consecrationis prolata, non manere quidquam de pane, nisi tantum accidentia, ut habetur expressè in Tridentino sessione decimâ tertiâ, canone secundo.

Præterea sequitur contra nonnullos Thomistas, inter quos præcipuus est Bannez, non manere in Eucharistia existentiam panis. Hæc sententia, ut omitam rationes philosophicas, quibus ostenditur existentiam non distingui ab essentia, ex quo capite satis refellitur, impugnatur argumento Theologico; sequeretur enim contra definitionem Concilii, non manere in Eucharistia dumtaxat accidentia panis; existentia enim substantiae, esto ab eâ distinguatur, tamen secundum ipsos Thomistas non est accidens; ergo non manerent sola accidentia panis.

Ex his à fortiori sequitur contra Lutherum, & alios nostri temporis hæreticos, non manere in Eucharistia simul cum corpore Christi substantiam panis, & substantiam vini cum sanguine, quibus facem hac in parte prætulit Berengarius, qui postquam in quibusdam Conciliis coactus fuisset hæresim, qua Christi in Eucharistia præsentiam negabat, recantare, in aliam incidit, nempe simul cum Christo esse ibi substantiam panis & vini, quod tamen postea in Concilio Romano sub Gregorio VII. negare coactus est, & veram conversionem substantiae panis ac vini in corpus & sanguinem Christi agnoscere.

Tandem hinc etiam deducitur, salvâ fide sustineri non posse, quod tribuitur Ruperto, licet Suarez eum ab hoc errore vindicare conetur, nempe manere in Eucharistia substantiam panis, unitam tamen hypostatice verbo, ac proinde sicut

V.

Malè dicit Durandus materiam panis unitam animæ Christi.

VI.

Aliud inconueniens quod ex hac Durandi sententiâ nascitur.

VII.

Non rectè etiam Cæcetanus dicit rationem aliquam entis vel substantia, quæ erat in pane, manere in Eucharistia.

VIII.

Post consecrationem non manet panis substantia.

IX.

Multo minus manet in Eucharistia existentia panis.

X.

Lutheri hæresis, qui panem simul cum Christo in Eucharistia existere aiebat.

XI.

Non rectè Rupertus dicit manere in Eucharistia substantiam panis.